

โครงการพัฒนาอาชีพราษฎรในพื้นที่ โครงการเขื่อนแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลคันไร่ อำเภอดงหลวง จังหวัดพิษณุโลก

พระราชดำริ

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2525 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดเขื่อนนเรศวรและทรงเยี่ยมราษฎร ณ ตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้พระราชทานพระราชดำริโดยสรุป คือ ให้กรมชลประทานพิจารณาวางโครงการและก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำแควน้อยในเขตอำเภอดงหลวง จังหวัดพิษณุโลก โดยเร่งด่วน เพื่อการบรรเทาอุทกภัยในเขตลุ่มน้ำแควน้อยตอนล่าง และจัดหาน้ำสนับสนุน

เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2545 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนิน ณ พื้นที่ป่าชายเลนแปลงปลูกป่า ณ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์ ได้พระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาเร่งรัดดำเนินการก่อสร้างโครงการเขื่อนแควน้อย อำเภอดงหลวง จังหวัดพิษณุโลก หลังจากนั้นคณะรัฐมนตรีจึงได้สนองพระราชดำริ โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างโครงการเขื่อนแควน้อยขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2546

ความเป็นมาของโครงการ

โครงการเขื่อนแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริ ให้จัดสร้างเขื่อนแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ เพื่อช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ลุ่มน้ำแควน้อยตอนล่างท้องที่ อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอวังทอง อำเภอเมือง และอำเภอบางกระทุ่ม ปัญหาอุทกภัยรวมทั้งเป็นแหล่งน้ำสำหรับการเพาะปลูกทั่วไปฤดูฝนและฤดูแล้ง ตลอดจนสำหรับการอุปโภค-บริโภค ใช้กับลุ่มน้ำแควน้อยในฤดูแล้ง

เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2546 คณะรัฐมนตรีสนองพระราชดำรินุมัติเปิดโครงการเขื่อนแควน้อยฯ ต่อมาเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 อธิบดีกรมชลประทาน มีประกาศกรมชลประทาน เรื่องกำหนดวันเริ่มดำเนินการก่อสร้างเขื่อนแควน้อยฯ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 และในวันที่ 29 มกราคม 2546 นายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเขื่อนแควน้อยฯ คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้มีคำสั่งที่ 02/2546 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการเขื่อนแควน้อยฯ และคณะอนุกรรมการด้านต่างๆ

จากการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการเขื่อนแควน้อยฯ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2546 มีมติประชุมที่สำคัญ คือ เห็นชอบให้ปรับลดระยะเวลาการก่อสร้างเขื่อนแควน้อยจากเดิม 9 ปี (พ.ศ.2546-2554) เพื่อเป็นการเร่งรัดให้การก่อสร้างแล้วเสร็จทัน ในปี พ.ศ.2550 เพื่อเทิดพระเกียรติและร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา และการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2546 มีมติเห็นชอบให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศและภาพถ่ายดาวเทียมเป็นหลักฐานในการพิสูจน์การเจ้าหน้าที่ดินและจัดแปลงให้ตรงกับความเป็นจริง จังหวัดพิษณุโลกจึงจัดทำประกาศจังหวัดในเรื่องการดังกล่าว เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่ราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนแควน้อย ให้มีความพออยู่พอกินสามารถพึ่งตนเองได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนของราษฎรที่ประสบปัญหาความแห้งแล้งจากการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งให้ได้ผลผลิตเพียงพอต่อการดำรงชีวิต
3. เพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ โดยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

โครงการพัฒนาอาชีพราษฎรในพื้นที่โครงการเขื่อนแควน้อย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่ ตำบลคันไช้ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่โครงการทั้งสิ้น 4,000 ไร่

กิจกรรมที่มีการดำเนินงานโดยกรมพัฒนาที่ดิน

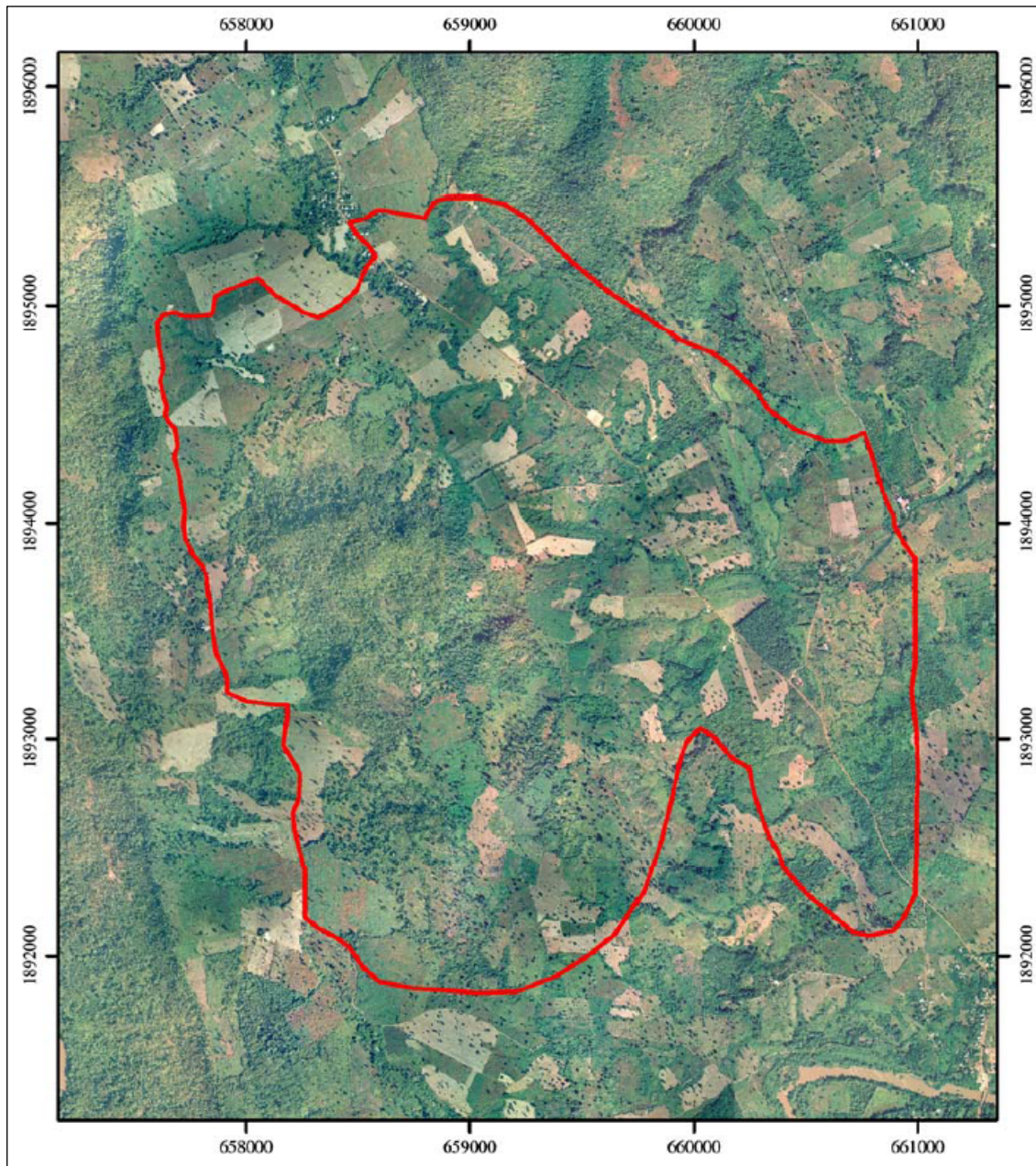
หน่วยงานรับผิดชอบ : สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

กิจกรรมดำเนินงาน : 1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด (ถั่วพรี)ฯ

3) แปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

แผนที่แสดงพื้นที่ดำเนินงาน ปี 2552 : บริเวณ ตำบลคันช้าง อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

สถานะข้อมูล : ไฟล์ดิจิตอล (shp.)

8-004 : พัฒนาอาชีพเขื่อนแควน้อย